

Soila Hirvonen löysi Keski-Portugalista itselleen rauniotalon remontoitavaksi

● Katto oli sortunut ja lattian paikalla ruoho rehotti. Kehitysyhteistyökonsultti Soila Hirvonen näki rauniotalossa kuitenkin kaipaamansa paikan, johon laskea ankkuri.

● Viisitoista vuotta ja satatuhatta euroa myöhemmin talon räähkästä on jalostunut aistikas asunto, jossa pieninkin yksityiskohta on loppuun asti mietitty.

Tomi Hinkkanen
Jonny Kahleyn Dieb, kuvat
Almoater, Portugal

● Onnellinen rauniotalon omistaja Soila Hirvonen, 63, istuu neljä ja puoli metriä korkeassa olohuoneessaan. Hän kutsuu kotia yhä raunioksi.

Entisessä rauniotalossa on kiva asua, ja syykin on selvä.

–Se sopii hyvin kierrätysmentaliteettiin ja kestäväen kehityksen aatteeseen, Hirvonen sanoo suunnatun kohti tyylikästä portaikkoo.

Portugalissa on raunioita joka puolella. Kylissä näkee hylättyjä taloja asuttujen välissä limittäin. Suomessa ne olisi aikoja sitten purettu pois vaarallisina. Täällä maan pitkä historia on esillä kerrostuneessa rakennuskannassa.

–Historia on rikkaus. Paikat, joissa ihmiset ovat kautta aikain asuneet, pitäisi saada takaisin käyttöön – tietysti nykystandardin päivitettyinä, konsultti linjaa.

Hirvosen oma polku sai alkunsa vuonna 2004, kun silmille hyppäsi lehti-ilmoitus myytävänä olevasta talosta. Se täytti kriteerit: sopiva sijainti, halpa ja sellaisessa kunnossa, että siitä saisi muokattua omanlaisensa. Talon kykeni kuvitteamaan kunnostettuna.

–Katto olisi noin, tuosta oteaan tuo pois ja seinä menisi tuosta, Hirvonen osoittelee ym-

päiriinsä.

Hän maksoi kiinteistöstä runsaat 30000 euroa ja pisti korjauksiin aluksi 40000 euroa. Talossa on 85 neliötä, tontilla 272.

–Naapurin 75-vuotias Manuela rouva muisteli käyneensä täällä kylässä pikkutyttöinä ja hypänneensä puron yli, joka meni keittiön ulkopuolelta, Soila hymyilee.

Enää ei pihalla ole juoksevaa vettä, vaan se virtaa salaojassa.

YSTÄVÄ KONKRETISOI suunnitelmia paperille. Suomalaisnainen tuijotti niitä päivätoilkulla. Sitten hän palkkasi portugalilaisen arkkitehdin, joka ihaili Alvar Aaltoa. –Hän yritti ehdottaa jotain tyyperiä juttuja, jotka heti teilas. Sanoin, että homman nimi on nyt se, että sinä teet piirustukset, mutta minä päätän, millainen tästä tulee, Hirvonen sanoo napakasti.

Arkkitehti laati piirustukset ja kestävyyslaskelmat tilaajan tarkkojen ohjeiden mukaan. Kaikki oli aloitettava alusta. Talossa ei ollut ikkunoita, lattiaa, seinäeristystä, sähköä, vettä tai putkistoja. Sitä oli viimeksi käytetty viininvalmistukseen.

Kehitysyhteistyökonsultin koordinaatiokyyt joutuivat tulikokeeseen. Hän lähti toteuttamaan visiotaan määrätietoisesti, johtaan rakennusprojektia ja hoitaen lupa-asiat viranomais-

SOILA HIRVONEN nyt portaikossa, joka johtaa yläkerran parvelle. Siellä on tilaa vieraille yöpyä.

AVOIMEN konseptin keittiö avautuu olohuoneeseen. Ruokapöydän ääreen mahtuu kahdeksan.

ten kanssa Lissabonista käsin. Uteliaat kyläläiset tulivat pällis-telemään, kun nainen kiersi rakennustyömaata työntekijöiden kanssa.

Portugalissa pitäydytään perinteisissä rakennusmetodeissa ja raaka-aineissa.

–Katto laitettiin kokonaan uusiksi, tosin vanhoja kattotilejä hyödyntäen, Hirvonen mainitsee esimerkiksi.

PROJEKTIN PUOLIVÄLISSÄ tuli ikävä takaisku. Arkkitehti oli jättänyt hakemukset sisään kevyemmän kaavan mukaan. Se pätee kohteisiin, joita remontoidaan pinta-

puolisesti. Joku kateellinen yksilö näpsäytti kuvat talosta ja lähetti ne rakennusvirastoon. Kunnostustyöt katkesivat kuin seinään.

–Sain tiedonannon, jossa todettiin, että olen epäilyksenalainen, kun olen rikkonut määräyksiä. Täällä viranomaiset rakastavat kirjoittaa sellaisia kirjeitä, Hirvonen tietää.

Hän sai 500 euron sakot. Rakennustyöt keskeytyivät puoleksi vuodeksi. Raunion omistaja kävi välillä ulkomaila tienaamassa lisää rahaa.

Kunnostustyöt taukoineen kestivät liki puolitoista vuotta. Hirvonen on maailmankansalainen

ja sinkku, eikä hän aluksi asunut talossa vakituisesti.

Hän työskenteli ulkomaila, järjesti välillä itselleen taukoja ja matkusti paikalle rentoutumaan. Sitten hän lukitsi taas oven takanaan ja nosti kytkintä.

Pysyvä muutto kunnostettuun rauniotaloon tapahtui vasta neljä vuotta sitten.

TALOA HALLITSEE korkea olohuone, jonka yksi seinä paljastaa alkuperäisen kivipinnan. Rakennuksen ulkonäköä ei saanut muuttaa kadun puolelta. Siksi tilaan tehtiin kaksi kattoikkunaa. Ne katsovat pohjoiseen kuin taiteilijan

SOILA HIRVONEN osti Portugalin Almoaterista tällaisen rauniotalon. Kuva on talon etupuolelta silloin vuonna 2004. Nykyään Hirvonen asuu tyytyväisenä aistikkaassa kodissaan.

SOILA HIRVONEN portugalilainen talo ulkoa. Julkisivua ei saanut muuttaa. Siksi ulko-oven takana olevaan olohuoneeseen tehtiin kaksi kattoikkunaa. Oikealla on vierashuoneen ikkuna.

ateljeessa, luoden miellyttävän pehmeän valaistuksen.

Itse kattoa on nostettu hieman alkuperäisestä. Talossa on korkkilattia, joka poistaa kaikua ja pysyy tasalämpöisenä vuoden ympäri. Huone on sisustettu puukalustein ja afrikkalaisin koriste-esinein, ja siinä on mukava kulmasohva.

Avokeittiössä on kahdeksan istuttava ruokapöytä ja Ikean keittiö. Liukuovi johtaa pengerrretyl-terassille. Puutarhassa kasvaa vähän vettä vaativia mehikasveja.

Kenties kutsuvin on talon vanhimman osan pikku vierashuone. Sen seinät ovat niin paksut, että sisään astuttaessa akustiikka

muuttuu. Sen yläpuolella olevalta parvelta löytyy tarvittaessa lisää majoitustilaa.

Talossa on kaksi kylpyhuonetta. Niistä isompi on *en suite* – eli yhteydessä talon valtiattaren makuuhuoneeseen. Siellä ongelmaksi muodostui seiniin kerääntyvä kosteus. Siitä päästiin korvaamalla rappaus korkkijauhetta sisältävällä, hengittävällä materiaalilla. Hirvonen kalkitsi seinät omin käsin.

TALOSSA TIETENKIN kummittelee – asumus natisee materiaalien laajetessa ja supistuessa lämmön vaihtelusta. Pihalla on luikerrellut

vihreä käärme, kirmannut ruske-anvalkoineen näätäeläin *doninha* ja pusikossa rymähtellyt villisiika.

Ympäriällä aukkaa viehättävä maalaismaisema: mäkiä, metsikköitä ja peltuja. Laitumella määkii lampaita. Ovenraosta pujahtaa sisään valkoinen kuuro kulkukissa Chico, joka on päättänyt muuttaa talon enemmän luo.

Rauniotaloprojektin elämää mullistava vaikutus on yllättänyt järjestelmällisen ihmisen.

–En tietenkään suunnitellut sitä, että tästä tulisi 20 vuotta kestävä projekti, josta jatkuvasti saan innoitusta, Soila Hirvonen iloitsee.

Huomioi nämä, kun ostat remonttia kaipaavan kiinteistön etelästä

Tomi Hinkkanen

● Portugalissa ja Etelä-Euroopassa yleensäkin on myytävänä halpoja, remonttia kaipaavia kiinteistöjä.

Ostajan kannattaa pitää mielessä ainakin seuraavat seikat.

Varmista, että se on luotettava vedenlähde ja vesi juomakelpoista.

Sähkö- ja vesijohtojen vetäminen tontille on pitkä, kallis ja työläs prosessi.

Kosteus

Vanhat talot on rakennettu maahan kiinni.

Niissä ei ole eristystä. Portugalin ilmasto on talvella erittäin kostea.

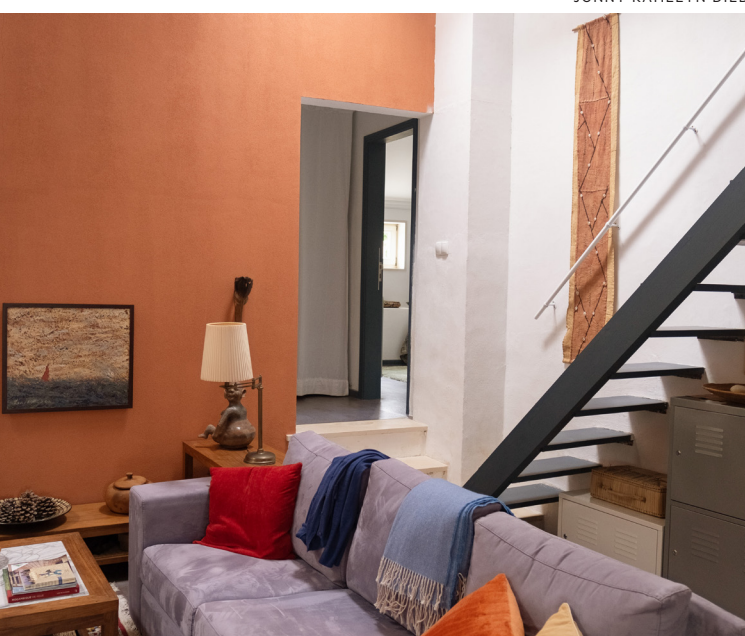
Seiniin on saattanut kehittyä

Kaasu, sähkö ja vesi

Maaseudulla käytetään yleisesti kaasupulloja veden lämmittämiseen.

Onko tontille vedetty vesijohto? Vedenlähteenä on joskus vain kaivo.

HUONOKUNTOISESTA talosta voi saada viihtyisän, kun tietää mitä tekee ja on valmis näkemään vai-
vaa.

suolaa tai hometta.

Katso, ettei ongelmia ole peitetty kipsilevyillä.

Varsinkin rinnetontilla sadevesi saattaa virrata rakennusten perustuksiin, aiheuttaa tulvimista ja kosteusvahinkoja ja tuoda epäpuhtauksia. Maa on paikoin kivikovaa.

Se voi vaikuttaa veden imeytymiseen ja jätevesijärjestelmän toimintaan.

Kaavoitusmääräykset

Portugalissa maa on kaavoitettu joko urbaaniin tai maatalouskäyttöön.

Joskus jopa saman tontin osat on osoitettu eri käyttöihin. Tarkista, että tontilla on riittävästi rakennusoikeutta.

Rasitteet

Maaseudulla on läpikulkuteitä ja sähkölinjoja, jotka voivat vaikuttaa yksityisyyteen. Joillekin palstoille pääsee vain naapurin tontin kautta.

Silloin läpikulkulupa on mainittava omaisuusasiakirjassa.

Saasteet

Tontin aiemmasta käytöstä riippuen kannattaa tarkistaa, ettei maan alla ole vuotavia polttoainenesäiliöitä tai muuta vastaavaa.

Kuntotarkastus ja alkubyrokratia

Tarkista päärakennuksen lisäksi ulkorakennusten kunto. Niiden

kunnostaminen tai purkaminen aiheuttaa lisäkustannuksia.

Käytä kiinteistöä ostaessasi hyvämaineista välittäjää. Hanki sen jälkeen luotettava arkkitehti, juristi ja urakoitsija (ota tarjoukset ainakin kolmelta paikalliselta urakoitsijalta).

Hyväksytty suunnitelmat etukäteen rakennusvirastossa huomioden, että byrokratia voi kestää kuukausia ja viivyttaa korjaustöitä.

TAKAPIHAN terasseja. Soila Hirvonen käytti maisemointiin paikallisia rakennusmiehiä.

